នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក

ភាគីដាក់ឯកសារ: ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា

ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

ភាសាដើម: អង់គ្លេស

កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០១៤

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 02-Oct-2014, 13:22
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ អង្គជំនុំជម្រះ : សាធារណៈ/Public

ឋានៈនៃចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណ្ដោះអាសន្ន:

ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:

ហត្ថលេខា:

សំណើលើកទីពីរសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់ បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១

ដាក់ដោយ:

ក្រុមមេធាវីការពារក្តី នួន ជា:

សុន អរុណ

Victor KOPPE

ព្រុំ ផល្លា

សួន វិសាល

លីវ សុវណ្ណា

Doreen CHEN

Joshua ROSENSWEIG

Xiaoyang NIE

Sophie DAWSON

ចម្លងជូន:

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

សហព្រះរាជអាជ្ញា:

ជា លាង

Nicholas KOUMJIAN

សហមេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

ពេជ អង្គ

Marie GUIRAUD

អនុលោមតាមវិធាន ៣៩ (៤) នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក សហមេធាវីការពារក្តី នួន ជា (“មេធាវីការពារក្តី”) តទៅនេះសូមដាក់សំណើសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។

១. នៅថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានប្រកាសសាលក្រមលើសំណុំរឿង ០០២/០១ (“សាលក្រម”)[1]។ នៅថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១៤ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់ ខៀវ សំផន និង នួន ជា បានរួមគ្នាដាក់សំណើសុំពន្យារពេល និង ចំនួនទំព័របន្ថែមសម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ[2]។ សហព្រះរាជអាជ្ញា បានឆ្លើយតប[3] និងក្រុមមេធាវីការពារក្តីបានដាក់ការឆ្លើយតបរួមគ្នាមួយទៅនឹងចម្លើយតបនេះ[4]។ នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១៤ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានអនុញ្ញាតដោយផ្នែកនូវសំណើសុំពន្យារពេលដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងបដិសេធសំណើសុំបន្ថែមចំនួនទំព័រ[5]។ ទាក់ទិននឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ តុលាការកំពូលបានបញ្ជាក់ថា “ការពន្យារពេល ចាំបាច់ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយសំអាងលើទំហំ និងភាពស្មុគស្មាញនៃសំណុំរឿង និងសាលក្រម” ក៏ប៉ុន្តែបានពិចារណាថា “ពុំមានការធ្វើឡើងជាមុនពេលកំណត់ក្នុងការសម្រេចលើពេលវេលា និងចំនួនទំព័របន្ថែម” នៅមុនពេលដែលសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹង

---

[1] ឯកសារ E313 “សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

[2] ឯកសារ F3 , “សំណើបន្ទាន់របស់មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន និង មេធាវីការពារក្តីលោក នួន ជា សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនទំព័រនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ” ថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤។

[3] ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន និង នួន ជា សុំពន្យារពេលកាលបរិច្ឆេទ និងបន្ថែមចំនួនទំព័រ ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ២១ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤

[4] ឯកសារ F3/2 “ចម្លើយតបទៅនឹងចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាចំពោះសំណើរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី ខៀវ សំផន និង នួន ជា សុំពន្យារពេលកំណត់ និងបង្កើនចំនួនទំព័រទាក់ទងនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងករណី០០២/០១”

[5] ឯកសារ F3/3 “សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំពន្យារពេល និងបន្ថែមចំនួនទំព័រលើសេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខ និងសារណានៃបណ្តឹងសាទុក្ខ” ថ្ងៃទី ២៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សេចក្តីសម្រេចលើកទី១លើការពន្យារពេល”)។

សាទុក្ខមិនទាន់ដាក់ជូនឡើយ[6]។ នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ មេធាវីការពារក្តីបានដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រម (“សេចក្តីជូនដំណឹង”)[7]។

២. សំណើនេះមានបីផ្នែក (i) អង្គជំនុំជម្រះមិនគួរកំណត់ចំនួនទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ (ii) តាមជម្រើសផ្សេងទៀត អង្គជំនុំជម្រះនេះអនុញ្ញាតចំនួនទំព័រកំណត់រហូតដល់៥០០ទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ និង (iii) ពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខគឺមរយៈពេល ៩០ថ្ងៃគិតចាប់ពីថ្ងៃដាក់សេចក្តីជូនដំណឹង ឬក៏នៅថ្ងៃទី ២៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១៤ ដោយមិនគិតពីពេលវេលាសម្រាប់ការបកប្រែ។

ក. ការកំណត់ចំនួនទំព័រ

i- គ្មានការកំណត់ត្រូវតែអនុវត្ត

៣. ច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលជាប្រភពសំខាន់នៃវិធាននីតិវិធីនៅចំពោះមុខ អវតក[8] មិនបានចែងអំពីចំនួនទំព័រកំណត់សម្រាប់សារណានោះទេ។ វាពិតដូចគ្នានេះដែរ នៅក្នុងច្បាប់បារាំងដែលក្រមច្បាប់កម្ពុជាយកតាម និងនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលផ្សេងទៀត។ ការកំណត់ចំនួនទំព័រមាននៅតុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀត តែបរិបទនីតិវិធីនៅតុលាការទាំងនោះគឺផ្អែកលើច្បាប់អង់គ្លូសាសុង ជាគំរូមួយដែលភាគីមានឱកាសច្បាស់លាស់ និងស្មើគ្នានៅក្នុងការងាររបស់ខ្លួន[9]។ នៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលមិនដែលមានការកំណត់ចំនួនទំព័រនោះទេ។

---

[6] សេចក្តីសម្រេចលើកទី១លើការពន្យារពេល កថាខណ្ឌ ១០ ។

[7] ឯកសារ E313/1/1 “សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ (“សេចក្តីជូនដំណឹង”)

[8] សំណុំរឿង ០០១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជតក ឯកសារលេខ F28 “សាលដីកា” ថ្ងៃទី ០៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ (“សាលដីកាលើ ឌុច”) “មតិដោយឡែករបស់ចៅក្រម Judges Agnieszka Klonowiecka-Milart និង Chandra Nihal Jayasinghe” កថាខណ្ឌ ៩ ដល់១០។

[9] មេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់ថានេះជា យុត្តិសាស្ត្រច្បាប់របស់តុលាការ *ad hoc* ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសំណើដំបូងរបស់ខ្លួនអំពីការពន្យារពេល និងចំនួនទំព័របន្ថែម តែបន្ទាប់ពីការប៉ាន់ប្រម៉ានលើវិសាលភាពនៃបណ្តឹងសាទុក្ខដោយផ្អែកលើសេចក្តីជូនដំណឹង ដោយអនុលោមតាមការបង្គាប់របស់តុលាការកំពូល មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ខ្លួនចាំបាច់ត្រូវការនូវការបត់បែនមួយតាមរយៈច្បាប់កម្ពុជា និងប្រព័ន្ធចាប់ស៊ីវិលជាទូទៅ។

៤. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា លំដាប់លំដោយនៃសេចក្តីសម្រេចលើនីតិវិធីរបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត និងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានដាក់ការកំណត់មិនសមរម្យមកលើលទ្ធភាពរបស់ នួន ជា ក្នុងការការពារក្តី នៅខណៈពេលដែលការស៊ើបអង្កេត និង សវនាការកំពុងកើតមាន។ សំខាន់បំផុតនោះ គឺមេធាវីការពារក្តីត្រូវបានហាមឃាត់គ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ក្នុងការធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយខ្លួនឯង[10]។ ការរិតត្បិតបែបនេះគឺផ្ទុយនឹងការអនុវត្តជាទូទៅនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់អង់គ្លូសាសុង និងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលផ្សេងទៀត ដោយរួមទាំងជាពិសេសច្បាប់កម្ពុជា និង តុលាការអន្តរជាតិផ្សេងទៀតដែរ។ លើសពីការផ្ទុយគ្នាទៅការអនុវត្តនៅក្នុងប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិលជាច្រើននោះ មេធាវីការពារក្តីក៏មិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួមនៅក្នុងសម្ភាសដោយសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតដែរ[11]។ ជាងនេះទៅទៀតនោះ បញ្ហាចុងក្រោយនេះមិនទាំងមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធអង់គ្លូសាសុង ឬ តុលាការមិនអចិន្ត្រៃយ៍ *(ad hoc)* ដែលមិនមានផ្នែកស៊ើបអង្កេត និងមេធាវីការពារក្តីត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើការស៊ើបអង្កេតដោយផ្ទាល់ខ្លួនជាមួយនឹងសាក្សីរបស់ខ្លួន។ អំពីលទ្ធភាពរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការស្រាវជ្រាវអំពីអង្គហេតុ ត្រូវបានមើលឃើញជាទូទៅថា បញ្ជាក់អំពីទ្រឹស្តីនៅក្នុងសំណុំរឿង និង បង្ហាញអំពីទ្រឹស្តី មិនបានអនុលោមតាមការកាត់ទោសព្រហ្មទណ្ឌដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងស្រុក ឬជាអន្តរជាតិនោះទេ។ ឱកាសជាដំបូងរបស់ នួន ជា ក្នុងការបង្ហាញទ្រឹស្តីការពាររបស់គាត់នៅក្នុងសំណុំរឿង (បន្ទាប់ពីរយៈពេលជិតប្រាំមួយឆ្នាំនៅពេលឃុំខ្លួនមុនសាលក្រម) នៅអំឡុងពេលសេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់សវនាការនៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ជាថ្មីម្តងទៀតត្រូវបានរឹតត្បឹតយ៉ាងតឹងរឹង[12]។

៥. អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំនៅក្រោមការរិតត្បិតដោយគ្មានមូលដ្ឋានលើលទ្ធភាពរបស់គាត់ក្នុងការតស៊ូរឿងក្តី និងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ បង្ហាញឲ្យឃើញថា វាជាឱកាសតែមួយចុងក្រោយរបស់ នួន ជា ក្នុងការបញ្ជាក់ពីប្រវត្តិសាវតា និងកែប្រែកំហុសសំខាន់ៗជាច្រើននៅក្នុងសាលក្រម។ សិទ្ធិរបស់

---

[10] សេចក្តីជូនដំណឹង មូលដ្ឋាន ៩។ ឯកសារលេខ E295/6/3 “សេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទរបស់ នួន ជា ក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១” ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ កថាខណ្ឌ ២៩។ ឯកសារលេខ A110/I, “លិខិតពីសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតទៅមេធាវីការពារក្តី នួន ជា” កថាខណ្ឌ ២ (“លិខិតរបស់ សចសអ”)។

[11] លិខិតរបស់ សចសអ កថាខណ្ឌ ២។

[12] សេចក្តីជូនដំណឹង មូលដ្ឋាន ១៩។

នួន ជា ក្នុងការការពារក្តី និងតទល់នឹងភស្តុតាងប្រឆាំងលើរូបគាត់ បង្ហាញថា គាត់ត្រូវតែត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យនូវឱកាសនេះ[13]។

៦. មេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា មាត្រា ១២(១) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង អវតក (ដែលបង្កើតតុលាការ និងសំខាន់ក្នុងការជំនួសវិធានផ្ទៃក្នុង) អនុញ្ញាតឲ្យអង្គជំនុំជម្រះស្វះស្វែងរកការណែនាំនៅក្នុងវិធានច្បាប់ដែលបង្កើតឡើងនៅក្នុងកម្រិតអន្តរជាតិ នៅក្នុងតែលក្ខខណ្ឌកំណត់តែប៉ុណ្ណោះ។ ហើយគ្មានលក្ខខណ្ឌណាមួយកើតមានទេ នៅក្នុងករណីនេះ។ តាមពិតទៅ នៅពេលដែលអង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចក្នុងពេលកន្លងមកលើការខុសគ្នាពីច្បាប់កម្ពុជា វាបានបង្ហាញឲ្យឃើញនៅក្នុងវិធានផ្ទៃក្នុងលើមូលដ្ឋានដែលថា សវនាការនៅចំពោះមុខ អវតក "គឺខុសគ្នាយ៉ាងច្រើន" ពីតុលាការនៅក្នុងស្រុករបស់ប្រទេសកម្ពុជា ដែលនៅក្នុងករណីនេះ ការរិតត្បិតលើការចូលរួមរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២ ចាំបាច់ប្រើប្រាស់ច្បាប់កម្ពុជាឲ្យបានច្រើនជាងនេះ[14]។

៧. មេធាវីការពារក្តីអះអាងជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលថា ខ្លួននឹងខិតខំសង្ខេបឲ្យច្បាស់ទៅតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ គ្មានភាគីណាមួយទទួលផលប្រយោជន៍ពីការធ្វើឲ្យអន់ខ្សោយនូវអំណះអំណាងរបស់ខ្លួន ដោយធ្វើសារណាយ៉ាងវែងឥតបានការនោះទេ។ ភាគីណាមួយធ្វើដូច្នេះ គឺនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះ។ មេធាវីប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ និងបទពិសោធន៍ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា និយាយតែរឿងមានប្រយោជន៍ក្នុងការការពារកូនក្តីរបស់ខ្លួនតែប៉ុណ្ណោះ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ជនជាប់ចោទដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីអំពើមនុស្សឃាតជាច្រើនពាន់ និង មានបទល្មើសរាប់លានលើឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ មិនគួរត្រូវបានបង្ខំឲ្យនិយាយតិចតួចនោះទេ។

ii- ភាគីគួរត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចំនួនទំព័របន្ថែមយ៉ាងហោចណាស់ ៥០០ទំព័រ

៨. ប្រសិនបើចៅក្រមជ្រើសរើសឲ្យមានការកំណត់លើចំនួនទំព័រសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ នោះការបន្ថែមនូវចំនួនទំព័រចាំបាច់ត្រូវមាន។ ដោយបានពិនិត្យឡើងវិញទៅលើសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខដោយផ្អែកលើទំហំនៃសេចក្តីជូនដំណឹង មេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ខ្លួនត្រូវការ៥០០ទំព័រ ក្នុងការបង្ហាញ

[13] ច្បាប់ អវតក មាត្រា ៣៥ ថ្មី ២(ខ), (ង)។

[14] ឯកសារលេខ E51/14 "សេចក្តីសម្រេចលើអញ្ញត្រកម្មរបស់ នួន ជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់ពីចរិតលក្ខណៈផ្ទុយគ្នានៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អវតក ទៅនឹងច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ" ថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១១។

ពីហេតុផលចំពោះកំហុសចំនួន ២២៣ លើអង្គច្បាប់ និងអង្គហេតុ។ មូលដ្ឋានសម្រាប់បណ្តឹងសាទុក្ខនេះគ្របដណ្តប់លើសេចក្តីសម្រេចចំនួន១៦ របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បន្ថែមទៅលើសាលក្រមដែលភាគច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងសេចក្តីសម្រេចដោយផ្ទាល់មាត់ជាច្រើននៅក្នុងពេលសវនាការ[15]។

៩. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា កាលៈទេសៈជុំវិញបណ្តឹងសាទុក្ខនេះគឺមានលក្ខណៈខុសគ្នាច្រើនរបៀបពីបណ្តឹងសាទុក្ខនៅតុលាការព្រហ្មទណ្ឌមិនអចិន្ត្រៃយ៍នានា។ ទីមួយយុត្តាធិការលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល គឺរឹតត្បិតបំផុត។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍នៅតុលាការមិនអចិន្ត្រៃយ៍ អាចជំនុំជម្រះលើបណ្តឹងសាទុក្ខនានាទាក់ទងនឹងបញ្ហា "ណាមួយដែលប៉ះពាល់ជាដុំកំភួនដល់ភាពត្រឹមត្រូវ និងភាពឆាប់រហ័សនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ឬលទ្ធផលនៃការជំនុំជម្រះ ហើយដំណោះស្រាយភ្លាមៗដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាឧទ្ធរណ៍ អាចពន្លឿនកិច្ចដំណើរការនិតីវិធីជាវិជ្ជមាន"[16]។ ផ្ទុញទៅវិញអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមានយុត្តាធិការលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើបញ្ហាមួយចំនួនដែលត្រូវបានកំណត់យ៉ាងចង្អៀត ដែលអង្គជំនុំជម្រះនេះជាញឹកញយបានបដិសេធមិនបកស្រាយតាមន័យទូលាយ[17]។ សេចក្តីសម្រេចផ្សេងទៀត "អាចប្តឹងសាទុក្ខបានតែក្នុងករណីដែលបានធ្វើឡើងស្របពេលជាមួយបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមលើអង្គសេចក្តី"[18]។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបដិសេធដដែលៗមិនពិចារណាសារជាថ្មីលើសេចក្តីសម្រេចទាក់ទងនឹងភាពត្រឹមត្រូវនៃការជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ហើយផែនការនីតិវិធីខុសៗគ្នា (procedural scheme) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះសំណុំរឿង០០២/០១ ដោយមូលហេតុថាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ទាំងនេះអាចធ្វើបាននៅពេលក្រោយ[19]។ ប្រសិទ្ធិភាពនៃការអនុវត្តសិទ្ធិដើម្បីប្តឹងសាទុក្ខ តម្រូវនូវពេលវេលា

---

[15] សេចក្តីជូនដំណឹង មូលដ្ឋាន ២, ៦-១៩,២២, ៣២, ៣៤។

[16] វិធាន៧៣(ខ) នៃវិធានស្តីពីភស្តុតាង និងនិវតីវិធីរបស់តុលាការ ICTY និងតុលាការ ICTR ។

[17] សូមមើលឧទាហរណ៍ឯកសារ E95/8/1/4, "សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសារទុក្ខរបស់ អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គ ជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំដកហូតលក្ខខណ្ឌតម្រូវស្តីពីទំនាក់ទំនងរវាងជម្លោះប្រដាប់អាវុធពីនិយម ន័យឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងនឹងមនុស្សជាតិ" ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១២។

[18] វិធាន១០៤(៤)។

[19] សូមមើលដូចជា ឯកសារ E1/40.1 "ប្រតិចារិតសវនាការ ថ្ងៃលើកទី២៨" ថ្ងៃទី ០៨ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ៤បន្ទាត់ ២១។ ឯកសារ E1/78.11 "ប្រតិចារិតសវនាការ" ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១២ ទំព័រ ៤៣ បន្ទាត់ ១៩។ ឯកសារ E1/79.1"ប្រតិចារិត

និងសម្ភារៈគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីការពារជនជាប់ចោទ រួមទាំងចំនួនទំព័រគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សារណាបណ្ដឹងសាទុក្ខ[20]។

១០. ទីពីរចំនួនបញ្ហានីតិវិធីថ្មី និងបញ្ហាសារធាតុជាច្រើនបានកើតឡើងអំឡុងពេលសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១។ នៅឆ្នាំ១៩៧៥ ពុំមានតុលាការណាមួយ មិនថាឡើយជាតុលាការជាតិឬតុលាការអន្តរជាតិ បានចេញសេចក្ដីសម្រេចចុងក្រោយលើឋានៈនៃច្បាប់ទំនៀមទម្លាប់អន្តរជាតិទាក់ទងនឹងបទល្មើស ឬ ទម្រង់នៃការទទួលខុសត្រូវដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់នៅក្នុងករណី០០២/០១ នោះទេ។ សេចក្ដីជូនដំណឹងពីការដាក់បណ្ដឹងសាទុក្ខរបស់ក្រុមមេធាវីការពារ ដាក់បញ្ចូលបណ្ដឹងសាទុក្ខជាច្រើនទាក់ទងនឹងអត្ថិភាព និង/ឬនិយមន័យនៃការធ្វើមនុស្សឃាត[21] ការសម្លាប់រង្គាល[22] ការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញដោយមូលហេតុនយោបាយ[23] អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀតតាមរយៈការជន្លៀសដោយបង្ខំ[24] អំពើអមនុស្សធម៌ផ្សេងៗទៀតតាមរយៈការធ្វើឲ្យបាត់ខ្លួនដោយបង្ខំ[25] សហឧក្រិដ្ឋកម្មរួម[26] ការទទួលខុសត្រូវថ្នាក់លើ[27] ការធ្វើផែនការ[28] ការបញ្ជា[29] ការញុះញង់[30] ការជួយនិងជម្រុញ[31]។ ម្យ៉ាងទៀតអង្គជំនុំ

សវនាការ" ថ្ងៃទី ៣១ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ៣០ បន្ទាត់ទី៣។ ឯកសារ **E1/105.1**"ប្រតិចារិតសវនាការ" ថ្ងៃទី០៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ៧៣ បន្ទាត់ទី៣។

[20] មាត្រា៣៥ថ្មី២(ខ) នៃច្បាប់បង្កើត អវតក។

[21] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៧២។

[22] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៧៣។

[23] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៩០។ ដោយសារក្រុមមេធាវីការពារកត់សម្គាល់ថា អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលបានដោះស្រាយនិយមន័យនៃឧក្រិដ្ឋកម្មការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញនៅក្នុងករណី០០១ ហេតុដូច្នេះក្រុមមេធាវីការពារនឹងស្នើឲ្យពិចារណាថា និយមន័យរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៃឧក្រិដ្ឋកម្ម គឺមិនសមស្របជាមួយសេចក្ដីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះនេះឡើយ។

[24] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៧៩។

[25] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៨៣។

[26] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍១៩៨។

[27] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍២១៩។

[28] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍២១៨។

[29] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍២១៨។

[30] សេចក្ដីជូនដំណឹងស្ដីពីការដាក់បណ្ដឹងសារទុក្ខ ទទ្បីករណ៍២១៨។

ជម្រះសាលាដំបូងបានបង្កើតផែនការនីតិវិធី (procedural scheme) ជាច្រើនដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានផ្នែប្រឌិត នៅក្នុងបរិបទនិតីវិធីពិសេស (sui generis) របស់ អវតក ដោយខ្ចីពីច្បាប់របស់កម្ពុជា ច្បាប់អន្តរជាតិ និងវិធានផ្ទៃក្នុង។ មូលដ្ឋានផ្នែកច្បាប់សម្រាប់ផែនការនីតិវិធី (procedural scheme) ជាច្រើន គឺមានភាពមន្ទិល ហើយត្រូវបានជំទាស់ជាបន្តជាបន្ទាប់ដោយក្រុមមេធាវីការពារក្តីនៅក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះ។ បណ្តឹងសាទុក្ខជាច្រើនជំទាស់នឹងសេចក្តីសម្រេចបែបនេះ ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីដែរ[32]។ ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចទាំងនេះជាកម្មវត្ថុនៃបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗ- ដោយសារតែសេចក្តីសម្រេចបែបនេះនឹងត្រូវបានគេប្តឹងឧទ្ធរណ៍នៅតុលាការមិនអចិន្ត្រៃយ៍នានា- ក្រុមមេធាវីការពារព្យាករណ៍ថាខ្លួនអាចដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗលើសពីដប់បណ្តឹងក្នុងអំឡុងពេលនៃការជំនុំជម្រះ ហើយបណ្តឹងនិមួយៗមានកម្រាស់៣០ទំព័រ[33]។

១១. ទីបីកាលៈទេសៈតែមួយនៃការបំបែកករណី០០២ និងការចាប់ផ្តើមដែលនឹងមកដល់ឆាប់ៗនៃការជំនុំជម្រះក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ បន្ថែមសារៈសំខាន់ចំពោះកំហុសលើអង្គច្បាប់ និងកំហុសលើអង្គហេតុជាច្រើននៅក្នុងសាលក្រមសំណុំរឿង០០២/០១។ កំហុសអង្គហេតុមិនធ្វើឲ្យមានភាពអយុត្តិធម៌ឡើយ ហើយប៉ុន្តែកំហុសលើអង្គច្បាប់ដែលមិននាំឲ្យមោឃៈលើសាលក្រម អាចសំខាន់ចំពោះភាពត្រឹមត្រូវ និងពន្លឿនវឌ្ឍនភាពនៃករណី០០២/០២[34]។ ដោយសារតែយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលលើបណ្តឹងសាទុក្ខភ្លាមៗមានកម្រិត បានរាំងស្ទះដល់ការសម្រេចលើបញ្ហាទាំងនេះនៅក្នុងការជំនុំជម្រះសំណុំរឿង០០២/០២ ហើយការសម្រេចលើបញ្ហាទាំងនេះទាក់ទងនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ គឺសំខាន់។ ហេតុដូច្នេះបណ្តឹងសាទុក្ខនេះ ត្រូវការរយៈពេលយូរ។

---

[31] សេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពីការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ ទទ្បីករណ៍២១៨។

[32] សូមមើលជើងទំព័រ ១៥ ខាងលើ។

[33] សូមមើលជើងទំព័រ ១៥ ខាងលើ។

[34] សូមមើលជើងទំព័រ ១៥ ខាងលើ។

១២. ទីបួន នៅក្នុងសាលដីកា ឌុច អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលទទួលស្គាល់ថា នៅក្រោមច្បាប់កម្ពុជា ការពិនិត្យឡើងវិញលើសាលក្រមតុលាការថ្នាក់ទាបមានពីរថ្នាក់: មួយសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ដោយផ្អែកភស្តុតាង និងទីពីរអាចពិនិត្យឡើងវិញតាមរយៈបណ្តឹងសាទុក្ខ[35]។ អង្គជំនុំជម្រះនេះបន្ថែម:

> យោងតាមបទប្បញ្ញត្តិបង្កើត អវតក ចែងថាអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល "គឺជាកន្លែងទទួលបណ្តឹងសាទុក្ខផង និងសម្រេចសេចក្តីចុងក្រោយផង"។ នៅពេលកំណត់យុត្តាធិការបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល បានធ្វើការបញ្ចូលនូវដំណោះស្រាយដែលមាននៅក្នុងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌនៅក្នុងប្រព័ន្ធបណ្តឹងសាទុក្ខដែលមានលក្ខណៈពិសេស (sui generis)[36]។

សម្រាប់មូលហេតុនេះ និងមូលហេតុផ្សេងៗទៀតក្រុមមេធាវីការពារយល់ឃើញថាយុត្តាធិការរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុការកំពូលលើកំហុសអង្គហេតុ គឺមានលក្ខណៈទូលាយជាងការវាយតម្លៃ (test) ដែលបានប្រើនៅក្នុងសាលដីកា ឌុច ដែលមានប្រភពចេញពីគំរូច្បាប់ common law នៅតុលាការ ICTR និង ICTY ។ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីមានបំណងលើកអំណះអំណាងនេះនៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន។ ហេតុដូច្នេះអំណះអំណាងទាក់ទងនឹងកំហុសលើអង្គហេតុលើសពីវិសាលភាពកម្រិតនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ នឹងតម្រូវសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខវែងជាងនេះ។

ខ. ពេលវេលាកំណត់

១៣. ក្រុមមេធាវីការពារកត់សម្គាល់ថា កាលពីលើកមុនក្រុមមេធាវីការពារបានស្នើសុំ៦០ថ្ងៃសម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹងនៃការដាក់បណ្តឹងសាទុក្ខ និង៧៥ថ្ងៃបន្ថែមទៀតសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ បូក៤៧ថ្ងៃសម្រាប់ការបកប្រែ។ អង្គជំនុំជម្រះអនុញ្ញាត៥៣ថ្ងៃសម្រាប់សេចក្តីជូនដំណឹង។ បើតាមទំហំ និង

---

[35] សំណុំរឿងលេខ០១១/១៨-០៧-២០០៧-អវតក/អជតក, ឯកសារ F28 "សាលដីកា" ចុះថ្ងៃទី៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១២ ("សាលដីកា ឌុច") នៅកថាខណ្ឌ១២។

[36] សាលដីកា ឌុច នៅកថាខណ្ឌ១៣។

ភាពស្មុគ្រស្មាញនៃទឡ្ហីករណ៍បណ្តឹងសាទុក្ខដែលក្រុមមេធាវីការពារបានកំណត់ ដូច្នេះយ៉ាងហោចណាស់តម្រូវពេលវេលាសរុបដូចគ្នាចាប់ពីថ្ងៃចេញសាលក្រមដែរ។ ក្រុមមេធាវីការពារកត់សម្គាល់បន្ថែមថា នៅដំណាក់កាលអន្តរកាលនេះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១៤[37]។ អាស្រ័យហេតុនេះ ក្រុមមេធាវីការពារនៅពេលនេះនឹងជាប់ដៃក្នុងបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ និងសវនាការលើអង្គសេចក្តីនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២ ក្នុងពេលតែមួយ។ ហេតុដូច្នេះ ក្រុមមេធាវីការពារ ស្វែងរកការបន្ថែមពេល៣០ថ្ងៃសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ រហូតដល់ពេលវេលាសរុប៩០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃដាក់សេចក្តីជូនដំណឹងនៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដោយមិនគិតការបកប្រែ។

១៤. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា បណ្តឹងសាទុក្ខកម្រាស់៥០០ទំព័រ នឹងតម្រូវថេរវេលាជិត៥ខែសម្រាប់ការបកប្រែ។ សារណាកម្រាស់១៥០ទំព័រនៃសំណើលើកទីមួយរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីសុំបន្ថែមពេលវេលាកំណត់ នឹងត្រូវការពេល៤៧ថ្ងៃសម្រាប់ការបកប្រែ។ វាប្រាកដណាស់ថា មិនថាអង្គជំនុំជម្រះនេះកំណត់ពេលវេលាកំណត់បែបណានោះទេ តែពេលវេលាសរុបសម្រាប់ការបកប្រែនឹងមានទំហំធំធេង ហើយអាចច្រើនជាងពេលវេលាសរុបសម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខទៀតផង។ ហេតុដូច្នេះ ការអនុគ្រោះមួយចំនួនសម្រាប់ការបកប្រែគឺចាំបាច់។

១៥. ក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ដំណោះស្រាយត្រឹមត្រូវតែមួយគត់ គឺបន្ថែមពេលវេលាសម្រាប់ការបកប្រែដែលបានផ្តល់ឲ្យភាគីនិមួយៗ និងកំណត់កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ឯកសាររយៈពេល៩០ថ្ងៃបូកពេលវេលាសមស្របសម្រាប់ការបកប្រែ[38]។ ជម្រើសតែមួយគត់មួយទៀត គឺការអនុញ្ញាតឲ្យដាក់តែមួយភាសា។ តែក្នុងករណីនេះការអនុវត្តនៅ អវតក ជាធម្មតាតម្រូវថាពេលវេលាឆ្លើយតបដែលអនុញ្ញាតឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចាប់គិតបន្ទាប់ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរបាន

[37] ឯកសារ E316 "ដីកាកំណត់កាលបរិច្ឆេទសម្រាប់សវនាការលើអង្គសេចក្តីនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០២" ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ នៅទំព័រ៤។

[38] ពេលវេលានេះគប្បីគណនាដោយផ្អែកលើបទដ្ឋានសមត្ថភាពបកប្រែ៤ទំព័រ/មួយថ្ងៃរបស់អ្នកបកប្រែម្នាក់នៅអង្គភាព ITU ឬ ២០ទំព័រក្នុងមួយសប្តាហ៍ថ្ងៃធ្វើការ។

បញ្ចប់ប៉ុណ្ណោះ[39]។ វិធីសាស្ត្រនេះមិនត្រឹមតែផ្តល់ឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនូវពេលវេលាឆ្លើយតបមិនសមាមាត្រទេ តែវាមិនពង្រួញឲ្យខ្លីនៃពេលវេលាសម្រាប់សារណាទៀតផង។

១៦. សម្រាប់ហេតុផលទាំងនេះ បើសិនអង្គជំនុំជម្រះនេះយល់ឃើញថា សំណើលើកដំបូងរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី (បន្ថែម៣០ថ្ងៃ បូកពេលវេលាសមរម្យសម្រាប់ការបកប្រែ) វែងពេក នោះក្រុមមេធាវីការពារក្តីយល់ឃើញថា ជម្រើសតែមួយគត់ គឺអនុញ្ញាតឲ្យដាក់មួយភាសា *ហើយ*សម្រេចថា ពេលវេលាឆ្លើយតប គិតពីថ្ងៃដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខនៅក្នុងភាសានោះ។ ក្នុងករណីនេះក្រុមមេធាវីការពារក្តីកត់សម្គាល់ថា សហព្រះរាជអាជ្ញាក្នុងឱកាសជាច្រើន បានស្វែងរកការអនុញ្ញាតឲ្យដាក់សារណាជាភាសាអង់គ្លេស[40] ហើយទាំងសហព្រះរាជអាជ្ញា និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីដាក់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់សវនាការសួរដេញដោលលើភស្តុតាងតែភាសាអង់គ្លេស[41]។ ប្រសិនបើសារណាមួយតម្រូវឲ្យដាក់បន្ទាប់ពីការបញ្ចប់ការបកប្រែជាភាសាខ្មែរ នោះភាគីទាំងអស់នឹងមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងអំឡុងពេលការធ្វើអំណះអំណាងផ្ទាល់មាត់។

គ. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងដំណោះស្រាយដែលស្នើសុំ

១៧. សម្រាប់មូលហេតុទាំងនេះក្រុមមេធាវីការពារសូមស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលដូចតទៅនេះ

ក. ទាក់ទងនឹងការកំណត់ចំនួនទំព័រ:

i. សម្រេចថាពុំមានការកំណត់ចំនួនទំព័រអនុវត្តចំពោះសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ឬជាជម្រើសមួយទៀត

---

[39] សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អវតក/០១/២០០៧/វិសោធនកម្មលើកទី៨ "ស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅ អវតក" មាត្រា៨.៥។

[40] សូមមើលឯកសារ E89/2 "ចម្លើយតបរួមរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងញត្តិរបស់ អៀង សារី សុំបន្ថែមប្រធានបទជំនុំជម្រះថ្មីទៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទសវនាការ" និងញត្តិរបស់ នួនជា គាំទ្រដល់ញត្តិរបស់ អៀង សារី បន្ថែមវិធានបទជំនុំជម្រះថ្មីទៅក្នុងកាលបរិច្ឆេទសវនាការ" និងសំណើសុំដាក់ប្រធានបទបន្ថែម" ចុះថ្ងៃទី៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១១ ជើងទំព័រ៥។

[41] [41] សូមមើលឯកសារ E295/6/1 "សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់សវនាការសួរដេញដោលលើភស្តុតាងរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញានៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១" ចយុះថ្ងៃទី២៦ ខែកញ្ញាឆ្នាំ២០១៣។ ឯកសារ E295/6/2 "សេចក្តីសន្និដ្ឋានបញ្ចប់សវនាការសួរដេញដោលលើភស្តុតាងរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅក្នុងសំណុំរឿង០០២/០១ ជាមួយឧបសម្ព័ន្ធសំងាត់១-៤" ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣។

ii. កំណត់យកចំនួនទំព័រកំណត់គឺ ៥០០ទំព័រ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ សម្រាប់ភាគីនិមួយៗ និង

ខ. ទាក់ទងនឹងពេលវេលាកំណត់:

i. កំណត់កាលបរិច្ឆេទ៩០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ បូកពេលវេលាសមរម្យសម្រាប់ការបកប្រែ ឬជាជម្រើសមួយទៀត

ii. កំណត់កាលបរិច្ឆេទ៩០ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី ២៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៤ ដោយអនុញ្ញាតឲ្យដាក់តែមួយភាសា និង សម្រេចថាពេលវេលាឆ្លើយតប គិតពីថ្ងៃដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខតែមួយភាសានោះ។

សហមេធាវីការពារក្តី នួន ជា

សុន អារុណ

Victor KOPPE